

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudců Mgr. Aleny Krýlové a Mgr. Gabriely Bašné v právní věci žalobce: **Bc. P. H.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Praha 7, Nad Štolou 936/3, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28.8.2012, č.j. MV-82372-5/VS-2012,

t a k t o :

- I. Žaloba se z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal k soudu žalobu proti rozhodnutí označenému v záhlaví rozsudku, jímž byla podle § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů (dále jen „zákon“), odmítnuta registrace občanského sdružení s názvem Artem Vita o.s.

V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že podání označené jako návrh na registraci uvedeného občanského sdružení obdrželo ministerstvo dne 23.7.2012. Při posuzování náležitostí návrhu po formální stránce dle § 7 odst. 2 zákona podle kritérií dle § 6 odst. 2 a odst. 4 zákona ministerstvo shledalo, že návrh je neúplný. Přípisem ze dne 27.7.2012 tedy upozornilo zmocněnce přípravného výboru na vady návrhu s odkazem na neúplný údaj o počtu členů přípravného výboru a chybějící specifikaci některých orgánů zamýšleného sdružení. Dne 17.8.2012 bylo ministerstvu doručeno vyjádření JUDr. Jiřího Černého, advokáta, zmocněného jednat za přípravný výbor ve věci registrace, který výtky odmítl s tím, že návrh nemá žádné vady, má všechny náležitosti podle § 6 odst. 2 zákona, veškeré údaje v něm jsou úplné a přesné; řízení o registraci tedy podle něj bylo zahájeno dnem podání návrhu. Žalovaný uvedl, že s tím se sice neztotožňuje a má za to, že vytýkané vady odstraněny nebyly, avšak považuje řízení o registraci za zahájené dnem 23.7.2012, a to z těchto důvodů: Podle § 6 odst. 2 zákona návrh na registraci mohou podat nejméně tři občané, z nichž alespoň jeden je starší 18 let. V daném případě je třetím členem výboru P. H.,

zastoupený rodiči jako zákonnými zástupci, kteří jsou zbývajícimi členy přípravného výboru. Nezletilí mají způsobilost jen k takovým právním úkonům, které jsou povahou přiměřené rozumové a volní vyspělosti odpovídající jejich věku (§ 9 občanského zákoníku – obč.z.). Nelze předpokládat, že by si nezletilý pětiletý P. H. vytvořil vlastní názor na takový úkon jako je založení právnické osoby, projevil jej a byl schopen posoudit dosah vlastního jednání. Sdružovací právo jako jedno ze základních práv ve smyslu čl. 20 Listiny je svobodou osobní a jeho realizace je vázána a podmíněna osobním projevem vůle dotčeného jednotlivce. Z tohoto hlediska je třeba odlišit zastupování nezletilého rodiči jako zákonnými zástupci ve smyslu § 27 odst. 1 obč.z. v kontextu § 36 zákona o rodině v občanskoprávních vztazích od výkonu sdružovacího práva, kdy je zastupování nezletilého s ohledem na podstatu sdružovacího práva zjevně vyloučeno. Postoj rodičů v dané otázce nasvědčuje obcházení ustanovení § 6 odst. 2 zákona, pokud jde o požadavek, aby návrh na registraci podali nejméně tři občané. S věkem nezletilého P. H. nekorespondují ani oprávnění, která stanoví občanského sdružení přiznávají členům přípravného výboru (podle čl. II bodu 6 se členové přípravného výboru stávají prvními řádnými členy sdružení a získávají postavení zakladatelů sdružení, přičemž podle čl. IV bodu 3 stanov zakladatelé sdružení mohou každý samostatně uplatnit právo veta vůči jakémukoli rozhodnutí orgánů sdružení a rozhodnutí pak lze znovu přijmout jen rozhodnutím valné hromady schváleným kvalifikovanou většinou). Upozornění na vady návrhu a výzva k jejich odstranění tak bylo plně v intencích § 7 odst. 2 zákona o sdružování občanů.

Podle § 6 odst. 2 písm. d) zákona je povinnou náležitostí stanov údaj o orgánech sdružení a způsobu a jejich ustavování. Toto ustanovení podle ministerstva nelze vykládat jinak, než že se týká všech ustavovaných orgánů, které jsou vnitřními orgány sdružení. Podle bodu II. 4 stanov je přiznáno starostovi spolku oprávnění ustavovat (jmenovat a odvolávat) další vnitřní orgány, stanovit jejich náplň práce a dobu, na kterou jsou jmenováni. Takovéto právo má i valná hromada, pokud si je vyhradí. Starosta spolku je povinen o jím jmenovaných orgánech informovat valnou hromadu. Podle ministerstva uvedená úprava „dalších vnitřních orgánů“ ve stanovách obsahuje toliko způsob ustavování orgánů, chybí však jejich názvy (označení) a tudíž je vyloučena jejich identifikace z hlediska třetích osob. Upozornění na vady návrhu a výzva k jejich odstranění tak bylo plně v intencích § 7 odst. 2 zákona o sdružování občanů.

Vzhledem k postoji přípravného výboru ale v řízení vznikla situace, jejíž řešení zákon o sdružování výslovně nepředpokládá, a to na rozdíl od zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a hnutích, podle jehož § 7 odst. 4 se může přípravný výbor, nesouhlasí-li s upozorněním ministerstva, domáhat žalobou ve správním soudnictví určení, že návrh nemá vady a v takovém případě je řízení o registraci zahájeno dnem, kdy rozhodnutí soudu, jímž bylo určeno, že návrh na registraci nemá nedostatky, nabylo právní moci. Obdobný institut však v zákoně č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, chybí. Se zřetelem k výše uvedenému a ke skutečnosti, že otázky související s věkem členů přípravného výboru a ustavováním orgánů sdružení považované ministerstvem za vady návrhu na registraci bránící zahájení řízení o registraci, jakož i s přihlédnutím k možnosti členů přípravného výboru podat žalobu proti nečinnosti ministerstva v dané věci, ministerstvo zohlednilo ve spojitosti se dnem zahájení řízení o registraci občanského sdružení Artem Vita o.s. závěry Nejvyššího správního soudu v rozsudku sp.zn. 1Ans 3/2007 ze dne 1.8.2007, v němž soud uvedl, že registrační řízení „je zahájeno dnem doručení bezvadného návrhu na registraci žalovanému (ministerstvu) a to bez ohledu na to, zda jej za bezvadný považuje žalovaný, a dále doručením podání, jímž přípravný výbor k upozornění žalovaného dle § 7 odst. 2 zákona č. 83/1990 Sb. odstranil vady návrhu“. Ministerstvo tak vychází z toho, že řízení o registraci občanského

sdužení Artem Vita o.s. bylo zahájeno dnem doručení návrhu registrace, tedy dnem 23.7.2012.

Ministerstvo pak v rámci věcného posouzení stanov hodnotilo stanovy připojené k návrhu na registraci z hledisek stanovených § 8 odst. 1 zákona. V této souvislosti ministerstvo poznamenalo, že byt' spadá do chování členů přípravného výboru ve spojitosti s určením nezletilého syna za člena tohoto výboru, ať jsou jejich důvody jakékoli, záměr, kdy využívají sdružovacího práva podle zákona č. 83/1990 Sb. k tomu, aby dosáhli výsledku právní normou nepředvídaného a nežádoucího (srov. např. IV. ÚS 319/05), neumožňuje mu dikce ustanovení § 8 odst. 1 zákona tuto vadu návrhu na registraci v rámci řízení o registraci kvalifikovat jako věcnou vadu stanov.

Z předmětných stanov ministerstvo zjistilo, že cíl činnosti občanského sdružení je vyjádřen v bodu I. stanov, dle něhož si „zakládáné občanské sdružení, v jehož počátku je záměrně nejpřirozenější lidské společenství - rodina - společenství dospělých a dětí, klade za cíl, učit se znovu rozpoznávat, respektovat, rozvíjet a ochraňovat všechny hodnoty tvořící místa našeho žití, zejména pak rozvíjet a podporovat aktivity všech společenských vrstev směrem k udržitelnému rozvoji společnosti a ochraně přírody. K tomu i zakládat a rozvíjet vzdělávací, poradenské, organizační a propagační činnosti a to jak se zaměřením na dospělé, tak i na děti a mládež.“ V souvislosti s tímto věcným vymezením činnosti předmětného občanského sdružení je třeba vzít v úvahu úpravu zdrojů jeho příjmů obsaženou v bodě III.1 stanov, dle kterého tvoří zdroj příjmů zejména „příspěvky členu, majetkové dotace a dary fyzických a právnických osob, granty a výtěžky z vlastních akcí pořádaných sdružením, jakož i výtěžky z případně povolených živnostenských činností sdružení a další“. V případě „výtěžků z vlastních akcí pořádaných sdružením“ tak jde nepochybně o příjmy z aktivit vymezených v bodě I. stanov. Zamýšlená vedlejší (výdělečná) činnost vykonávaná na základě živnostenských oprávnění není ve stanovách konkretizována. Předpokládají-li stanovy ve spojitosti s cílem činnosti občanského sdružení jeho realizaci na bázi zpoplatněné účasti na jeho akcích, tak jako tomu je dle předložených stanov, umožňují stanovy výklad, že jeho veškerá činnost je fakticky postavena na roveň činnosti výdělečné. Uvedený záměr je proto třeba považovat za neslučitelný s ustanovením § 1 odst. 3 písm. b) zákona, dle něhož se tento zákon nevztahuje na sdružování k výdělečné činnosti nebo k zajištění řádného výkonu určitých povolání. Negativní vymezení působnosti zákona znamená, že jakákoli výdělečná činnost, ať již obecně výdělečná anebo podnikatelská, může mít v případě občanského sdružení pouze charakter činnosti vedlejší (doplňkové), jejímž účelem je získávání finančních prostředků pro uskutečnění různorodé činnosti zájmové jako činnosti hlavní. Předmětné stanovy však zavádějí k tomu, že o takovéto pojetí činnosti se nejedná, neboť dle bodu III.1 v kontextu s bodem I. stanov dochází ke ztotožnění proklamované zájmové činnosti s činností výdělečnou. Žalovaný podotkl, že nad rámec upozornění dle § 7 odst. 2 zákona o sdružování občanů poukázal i na tuto zřejmou věcnou vadu stanov (odlišnou od vytčených formálních nedostatků bránících zahájení řízení) a členům přípravného výboru tak byla dána možnost předložit formálně ale i věcně bezvadné stanovy. Z vyjádření advokáta je ale zřejmé, že souvislost mezi vymezením zájmových aktivit a s nimi spojených příjmů nebyla pochopena.

Pokud jde o posouzení otázky nezbytnosti omezení výkonu sdružovacího práva ve spojitosti s výše uvedenou činností v ústavním kontextu, opírá se ministerstvo o následující argumentaci. Z právního řádu České republiky jednoznačně plyne, že společenské vztahy jsou dle svého charakteru vždy objektem zvláštní právní úpravy reagující na jejich specifickou povahu. Vzhledem k tomu, že účelem práva jako společenského normativního systému je uspořádání vztahů mezi členy společnosti, je nepřijatelné takové řešení, kdy zákonem

vymezená regulace je záměrně opomíjena. Existuje-li tudíž zvláštní zákon pro výkon sdružovacího práva jako práva politického ve smyslu čl. 20 odst. 1 Listiny základních práv a svobod na straně jedné a na straně druhé zvláštní zákony upravující výkon podnikání či jiné výdělečné činnosti (např. živnostenský zákon), je dle názoru ministerstva nezbytný zásah do údajného výkonu sdružovacího práva, který tuto skutečnost nerespektuje. Ministerstvo má za to, že neuplatnění zásahu by vedlo k vytvoření prostoru pro realizaci zamýšlených záměrů v rámci jim neodpovídající formy právnické osoby, a tudíž k neodůvodněnému znevýhodnění těch subjektů, které konají ve shodě s právem. Akceptování návrhu na registraci občanského sdružení Artem Vita o.s. by tak bylo zjevně v rozporu s veřejným pořádkem. S ohledem na shora uvedené skutečnosti ministerstvo registraci občanského sdružení Artem Vita o.s. odmítlo podle § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 83/1990 Sb., neboť podle předložených stanov by šlo o sdružování ve smyslu § 1 odst. 3 písm. b) tohoto zákona.

Žalobce v žalobě namítal, že žalovaným deklarovaný důvod pro odmítnutí registrace daného občanského sdružení dle § 8 odst. 1 písm. a) zák. č. 83/1990 Sb. není dán a zároveň i za to, že předložený návrh na registraci předmětného občanského sdružení netrpí ani jinými vadami, které žalovaný označuje jako vady návrhu na registraci. Dle žalobce bylo odmítnutí registrace nezákonné a v rozporu s ústavním pořádkem České republiky. Žalovaný aplikaci ustanovení § 8 odst. 1 písm. a) zák. č. 83/1990 Sb. neopírá o žádný existující věcný a právní důvod, ale o účelovou úvahu snažící se za každou cenu nějaký „zákonný“ důvod pro odmítnutí registrace nalézt. Žalovaný v odůvodnění rozhodnutí přímo uvádí: *„Předpokládají-li stanovy ve spojitosti s cílem činnosti občanského sdružení jeho realizaci na bázi zpoplatněné účasti na jeho akcích, tak jako tomu je dle předložených stanov občanského sdružení Artem Vita o.s., umožňují stanovy výklad, že jeho veškerá činnost je fakticky postavena na roveň činnosti výdělečné. Uvedený záměr je proto třeba dle názoru ministerstva považovat za neslučitelný s ustanovením § 1 odst. 3 písm. b) zákona č. 83/1990 Sb., dle něhož se tento zákon nevztahuje na sdružování k výdělečné činnosti nebo k zajištění řádného výkonu určitých povolání.“* Žalobce má za to, že z uvedené citace je dostatečně zřejmá spekulativní účelovost úvahy a od věcného a právního stavu zcela odtržené závěry a také nesprávný výklad pojmu „sdružení k výdělečné činnosti“. Za sdružování k výdělečné činnosti, ve smyslu ustanovení § 1 odst. 3 písm. b) zákona je dle názoru žalobce možné považovat jen takové „sdružování k výdělečné činnosti“, které nese (všechny) znaky činnosti podnikatelské, upravené v ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník. Podstatou a účelem takového sdružování je dosahování zisku a jeho rozdělování mezi podnikající (tak, či onak sdružené) osoby. Oproti tomu výdělečná činnost občanského sdružení není primárně zaměřena na dosahování zisku (ač není vyloučen), nýbrž slouží (vedle ostatních zdrojů) výhradně k financování jeho činnosti, přičemž rozdělení případně dosaženého zisku mezi členy je vyloučeno. Takováto výdělečná činnost občanského sdružení tedy z něho nečiní sdružení k výdělečné činnosti, naopak, je přípustná a žádoucí k zajištění jeho činnosti a plně v souladu s právním a ústavním pořádkem České republiky. Žalobce má tedy za zcela jednoznačné, že tak, jak občanské sdružení Artem Vita o.s. upravilo ve svých stanovách zdroje svého financování, včetně případného výkonu povolené živnosti, nezakládá jakýkoli právní důvod pro to, aby bylo považováno za sdružení k výdělečné činnosti, ve smyslu činnosti podnikatelské. Žalobce je proto přesvědčen, že žalovaným uvedený důvod odmítnutí registrace uvedený v § 8 odst. 1 písm. a) zákona není dán a odmítnutí registrace žalovaným je nezákonné.

Dále žalobce uvedl, že mu žalovaný vytýkal (ačkoliv uvedené výtky nejsou právním důvodem odmítnutí registrace) tzv. vady návrhu na registraci, které spatřoval jednak ve věku jednoho ze členů přípravného výboru občanského sdružení Artem Vita o.s. – P. H., a dále v chybějících názvech dalších vnitřních orgánů občanského sdružení ustanovovaných podle čl. II odst. 4 stanov. Výtku k členství nezletilého P. H. v přípravném výboru občanského

sdužení žalobce zcela odmítá pro její nedůvodnost, když zákon č. 83/1990 Sb. pro člena přípravného výboru občanského sdružení žádnou spodní věkovou hranici nestanoví. Právní úkony nezletilého, činěné za něj jeho rodiči jako zákonnými zástupci, nepodléhají (s výjimkou uvedenou v ustanovení § 28 obč. zák.) žádnému schvalovacímu procesu. Mimo uvedenou výjimku je tedy pouze na uvážení rodičů, zda daný úkon za nezletilého učiní, či nikoliv a zda to je v jeho zájmu. Rovněž i výtky chybějících názvů dalších orgánů občanského sdružení ustavovaných podle čl. II. odst. 4 stanov je dle žalobce zcela nedůvodná. Ustanovení § 6 odst. 2 písm. d) zákona se dle žalobce totiž týká pouze těch orgánů, jimiž občanské sdružení jako právnická osoba jedná a rozhoduje, tedy orgánů tzv. statutárních. Čl. II odst. 4 stanov se týká pouze případně potřebných vnitřních orgánů, u nichž zcela jednoznačně postačuje úprava jejich ustavení, bez potřeby jejich bližší specifikace, neboť ta může být upřesněna až ve vazbě na rozvoj občanského sdružení a v souvislosti s tím i vzniklou potřebu ustavení konkrétního, vnitřního, organizačního či řídicího orgánu sdružení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě zopakoval argumentaci uvedenou již v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. Dále vyjádřil pochybnost, zda je žalobce aktivně věcně legitimován k podání žaloby. Z § 8 odst. 3 zákona vyplývá, že proti rozhodnutí ministerstva o odmítnutí registrace mohou členové přípravného výboru podat žalobu do 60 dnů ode dne, kdy bylo jejich zmocnění rozhodnutí doručeno. V daném případě však podal žalobu pouze jeden člen tohoto výboru, byť byl ve smyslu § 6 odst. 2 zákona určen zmocněncem pro řízení vedeného u ministerstva (srov. usnesení Ústavního soudu I. ÚS 540/98, usnesení Městského soudu v Praze 11 Ca 234/2009 ze dne 5.11.2009). Ohledně věcného důvodu pro odmítnutí registrace § 8 odst. 1 písm. a) v kontextu s § 1 odst. 3 písm. b) zákona odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Zdůraznil, že v souladu se zásadou nestrannosti vyjádřenou v ustanovení § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, posuzoval v rámci řízení o registraci předložené stanovy objektivně, výhradně podle kritérií stanovených v § 8 odst. 1 zákona. Domněnku žalobce naznačující záměrnou diskriminaci odmítl jako neopodstatněnou. Co se týče formálních vad návrhu ve spojitosti s otázkou členství pětiletého dítěte konstatoval, že odkaz žalobce na § 28 občanského zákoníku není relevantní. Chybný je i právní názor žalobce, že § 6 odst. 2 písm. d) zákona se týká „pouze těch orgánů, jimiž občanské sdružení, jako právnická osoba jedná a rozhoduje, tedy orgánů tzv. statutárních“; z dikce § 6 odst. 2 písm. d) zákona vyplývá, že toto ustanovení se vztahuje na veškeré orgány ustavované dle stanov.

Žalobce v replice ze dne 2.1.2013 reagoval na pochybnosti žalovaného týkající se aktivní věcné legitimace k podání žaloby. Uvedl, že usnesení Ústavního soudu, na které žalovaný odkázal, s danou problematikou nesouvisí a ani sám žalovaný nespecifikoval, čím by toto usnesení mělo jeho námitku podpořit. K žalovaným odkazovanému usnesení Městského soudu v Praze žalobce nemůže zaujmout žádné stanovisko, neboť ho v dostupných rejstřících judikátů soudů nedohledal. Je toho názoru, že zmocněnec přípravného výboru občanského sdružení (bez důkazu opaku) nepochybně jedná v jeho zájmu a v zájmu jeho registrace a lze tedy mít i za nepochybné, že je oprávněn v této věci i vyžádat a sjednat potřebné právní služby.

Z podnětu podané žaloby soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek, jimiž je vázán. Vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, jak soudu ukládá § 75 s.ř.s. O žalobě soud rozhodl dle § 51 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení ústního jednání, neboť na výzvu soudu žalovaný výslovně neuvedl, že s tímto zamýšleným postupem nesouhlasí, a žalobce v replice ze dne 2.1.2013 s rozhodnutím bez nařízení ústního jednání souhlasil.

Soud věc posoudil takto:

Dle § 1 odst. 3 tehdy platného zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, (zrušen s účinností od 1.1.2014 zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník) do *se tento zákon nevztahuje na sdružování občanů*

- a) *v politických stranách a politických hnutích,*
- b) *k výdělečné činnosti nebo k zajištění řádného výkonu určitých povolání,*
- c) *v církvích a náboženských společnostech.*

Dle § 6 odst. 1 zákona č. 83/1990 Sb. sdružení vzniká registrací.

Dle § 6 odst. 2 zákona č. 83/1990 Sb. *návrh na registraci mohou podávat nejméně tři občané, z nichž alespoň jeden musí být starší 18 let (dále jen "přípravný výbor"). Návrh podepíší členové přípravného výboru a uvedou svoje jména a příjmení, data narození a bydliště. Dále uvedou, kdo z členů starších 18 let je zmocněncem oprávněným jednat jejich jménem. K návrhu připojí stanovy ve dvojím vyhotovení, v nichž musí být uvedeny:*

- a) *název sdružení,*
- b) *sídlo,*
- c) *cíl jeho činnosti,*
- d) *orgány sdružení, způsob jejich ustavování, určení orgánů a funkcionářů oprávněných jednat jménem sdružení,*
- e) *ustanovení o organizačních jednotkách, pokud budou zřízeny a pokud budou jednat svým jménem,*
- f) *zásady hospodaření.*

Dle § 8 odst. 1 zákona č. 83/1990 Sb. *ministerstvo registraci odmítne, jestliže z předložených stanov sdružení vyplývá, že*

- a) *jde o organizaci uvedenou v § 1 odst. 3,*
- b) *stanovy nejsou v souladu s § 3 odst. 1 a 2,*
- c) *jde o sdružení nedovolené (§ 4),*
- d) *cíle sdružení jsou v rozporu s požadavky uvedenými v § 5.*

Dle § 8 odst. 2 zákona č. 83/1990 Sb. *o odmítnutí registrace rozhodne ministerstvo do 10 dnů ode dne zahájení řízení. Rozhodnutí doručí zmocněnci přípravného výboru.*

Dle § 8 odst. 3 zákona č. 83/1990 Sb. *proti rozhodnutí o odmítnutí registrace mohou členové přípravného výboru podat do 60 dnů ode dne, kdy rozhodnutí bylo jejich zmocněnci doručeno, opravný prostředek k nejvyššímu soudu republiky.*

Dle § 2 odst. 1 tehdy platného zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník *se podnikáním rozumí soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku.*

Soud se nejdříve zabýval aktivní věcnou legitimací žalobce k podání žaloby. Žalobce jako člen přípravného výboru občanského sdružení Artem Vita o.s., který byl zároveň zmocněncem oprávněným jednat jménem členů přípravného výboru v řízení před žalovaným, podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného o odmítnutí registrace tohoto občanského sdružení. Dle § 8 odst. 3 zákona mohou proti rozhodnutí o odmítnutí registrace podat opravný prostředek členové přípravného výboru. Toto ustanovení tedy stanoví, že žalobu mohou podat

členové, nikoli „všichni“ členové přípravného výboru, z jeho dikce tedy podle soudu nevyplývá, že by žalobu nemohl podat pouze některý ze členů přípravného výboru. Žalovaný svou pochybnost o aktivní legitimaci žalobce k podání žaloby blíže nezdůvodnil. Usnesení Ústavního soudu ze dne 3.3.2000, sp.zn. I. ÚS 540/98, na které žalovaný ve vyjádření k žalobě odkázal, řešilo jinou otázku, a to, zda opravný prostředek proti rozhodnutí o odmítnutí registrace může podat přípravný výbor občanského sdružení. Stejnou otázku řešilo i usnesení Městského soudu v Praze ze dne 5.11.2009, č.j. 11Ca 234/2009-16, v němž soud s odkazem právě na usnesení Ústavního soudu I ÚS 540/98 ze dne 3.3.2000 uvedl, že pojem „přípravný výbor“ je v zákoně používán jako legislativní zkratka pro fyzické osoby, které podaly návrh na registraci, aktivní legitimaci k podání opravného prostředku proti rozhodnutí o odmítnutí registrace přiznává § 8 odst. 3 zákona č. 83/1990 Sb. členům přípravného výboru jakožto fyzickým osobám, nikoli přípravnému výboru, který nemá právní subjektivitu.

Městský soud v Praze dospěl v předmětné věci k závěru, že žalobce byl k podání žaloby aktivně legitimován, neboť ust. § 8 odst. 3 zákona č. 83/1990 Sb. toto oprávnění přiznává členům přípravného výboru jakožto fyzickým osobám, přičemž nestanoví, že je mohou využít zároveň jen všichni členové přípravného výboru.

Žalobce v žalobě namítal, že důvod pro odmítnutí registrace občanského sdružení je účelový a že žalovaný nesprávně vykládá pojem „sdružení k výdělečné činnosti“ dle § 1 odst. 3 písm. b) zákona o sdružování občanů.

Podle § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 83/1990 Sb. ministerstvo odmítne registraci sdružení mimo jiné i tehdy, pokud z předložených stanov vyplývá, že se jedná o organizaci uvedenou v § 1 odst. 3 písm. b) tohoto zákona, tj. o organizaci sdružující občany k výdělečné činnosti. Pod pojmem výdělečná činnost ve smyslu uvedeného ustanovení bylo podle soudu třeba rozumět soustavnou výdělečnou činnost k dosažení zisku, tj. činnost, která nebyla pouze činností doplňkovou k hlavní – nevýdělečné činnosti občanského sdružení, ale byla činností hlavní, tj. činností, která ve své podstatě byla cílem občanského sdružení. Občanským sdružením podle zákona o sdružování občanů mohlo být pouze takové sdružení, které bylo zakládáno za jiným účelem, než dosahování zisku.

Lze tedy souhlasit s názorem žalobce, že se v případě výdělečné činnosti dle § 1 odst. 3 písm. b) zákona č. 83/1990 Sb. jednalo o podnikání ve smyslu § 2 odst. 1 tehdy platného zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, dle něhož *podnikáním se rozumí soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku* (ustanovení § 1 odst. 3 písm. b) zákona č. 83/1990 Sb. vzhledem k datu svého vzniku používalo dřívější terminologii výdělečná činnost, mělo však na mysli podnikání). Osobami provozující podnikatelskou činnost jsou fyzické či právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku nebo podnikající na základě živnostenského či jiného oprávnění. Negativní vymezení působnosti zákona č. 83/1990 Sb. uvedené v jeho § 1 odst. 3 písm. b) se tedy vztahovalo na subjekty, které měly být regulovány zvláštními právními předpisy. Vznikem občanského sdružení, které by fakticky bylo subjektem podléhajícím zvláštnímu právnímu režimu dle § 1 odst. 3 písm. b) zákona č. 83/1990 Sb., by docházelo k obcházení zákona (obcházení právní úpravy obchodních společností). Obcházením zákona by bylo, pokud by faktickým účelem občanského sdružení bylo pořádání výdělečných akcí (např. trhů, bálů, koncertů, placených přednášek apod.), a to i tehdy, pokud by bylo stanoveno, že zisk se ponechává občanskému sdružení a nerozděluje se mezi členy občanského sdružení; vzhledem k relativní jednoduchosti zániku a vzniku občanských sdružení by totiž nic nebránilo členům

občanského sdružení toto občanské sdružení zrušit, rozdělit si jeho majetek a založit občanské sdružení nové.

Ust. § 1 odst. 3 písm. b) zákona č. 83/1990 Sb. tedy explicitně vylučovalo, aby občanské sdružení bylo založeno za účelem výdělečné činnosti (podnikání). Uvedené neznamenal, že by občanské sdružení nemohlo konat činnost, z níž získávalo prostředky na svůj provoz, nesmělo se však jednat o účel hlavní či dominantní.

Žalovaný tedy v odůvodnění napadeného rozhodnutí správně uvedl, že výdělečná činnost, kterou může občanské sdružení vykonávat, musí být pouze činností tzv. vedlejší, která zajišťuje finanční prostředky na uskutečnění hlavní činnosti občanského sdružení, která není orientovaná na vytváření zisku.

Žalovaný poukázal na cíl činnosti občanského sdružení Artem Vita o.s. vyjádřený v bodu I. stanov, dle něhož „...si zakládá občanské sdružení, v jehož počátku je záměrně nejpřirozenější lidské společenství - rodina - společenství dospělých a dětí, klade za cíl, učit se znovu rozpoznávat, respektovat, rozvíjet a ochraňovat všechny hodnoty tvořící místa našeho života, zejména pak rozvíjet a podporovat aktivity všech společenských vrstev směrem k udržitelnému rozvoji společnosti a ochraně přírody. K tomu i zakládat a rozvíjet vzdělávací, poradenské, organizační a propagační činnosti a to jak se zaměřením na dospělé, tak i na děti a mládež.“. Poukázal na to, že v souvislosti s tímto věcným vymezením činnosti občanského sdružení je třeba vzít v úvahu úpravu zdrojů jeho příjmů obsaženou v bodě III. 1 stanov, dle něhož tvoří zdroj příjmů „zejména příspěvky členů, majetkové dotace a dary fyzických a právnických osob, granty a výtěžky z vlastních akcí pořádaných sdružením, jakož i výtěžky z případně povolených živnostenských činností sdružení a další“. Dále uvedl, že v případě „výtěžků z vlastních akcí pořádaných sdružením“ jde nepochybně o příjmy z aktivit vymezených v bodě I. stanov, dále poukázal i na to, že zamýšlená výdělečná činnost vykonávaná na základě živnostenských oprávnění není ve stanovách konkretizována. Dovodil, že předpokládají-li stanovy ve spojitosti s cílem občanského sdružení jeho realizaci na bázi zpoplatněné účasti na akcích sdružení, pak umožňují výklad, že veškerá činnost sdružení je fakticky postavena na roveň činnosti výdělečné. Výdělečná činnost ale v případě občanského sdružení může mít pouze charakter činnosti vedlejší (doplňkové), jejímž účelem je získávání finančních prostředků pro uskutečňování různorodé zájmové činnosti jakožto činnosti hlavní. Stanovy však zavádějí k tomu, že o takové pojetí se nejedná, neboť podle bodu III. 1 v kontextu s bodem I. stanov dochází ke ztotožnění proklamované zájmové činnosti s činností výdělečnou.

S názorem žalovaného soud souhlasí. Cíl činnosti sdružení (bod I. stanov) i zásady hospodaření sdružení (bod III. stanov), stejně jako použití majetku sdružení (bod V. stanov) nejsou ve stanovách blíže konkretizovány, tj. není blíže vymezena ani samotná činnost naplňující cíl sdružení, ani příjmy z této činnosti, ostatně blíže není vymezena ani zamýšlená výdělečná činnost vykonávaná případně na základě živnostenských oprávnění. Jestliže bod III.1 stanov hovoří o *výtěžcích z vlastních akcí pořádaných sdružením*, nemůže se jednat o jiné příjmy, než o příjmy z aktivit vymezených v bodě I. stanov (který stanoví *cíl činnosti sdružení*). Znění stanov tedy připouští výklad, že výtěžky z vlastních akcí pořádaných sdružením jsou výtěžky ze vzdělávací, poradenské, organizační a propagační činnosti, tj. z činností naplňujících cíle sdružení, a že tedy hlavní činností sdružení je de facto pořádání těchto aktivit, které budou občanským sdružením zpoplatněné, tedy že občanské sdružení bude soustavně provádět určitou činnost za úplatu (tedy za účelem zisku), což odpovídá definici podnikání podle obchodního zákoníku. Soud se z uvedených důvodů ztotožnil se

závěrem žalovaného, že dle bodu III. 1 v kontextu s bodem I. stanov dochází ke ztotožnění zájmové činnosti občanského sdružení jakožto činnosti hlavní s činností výdělečnou.

Jelikož tedy znění stanov připouští výklad, že u předmětného občanského sdružení se jedná o sdružování k výdělečné činnosti ve smyslu § 1 odst. 3 písm. b) zákona, žalovaný podle mínění soudu po právu rozhodl o odmítnutí registrace občanského sdružení Artem Vita o.s. dle § 8 odst. 1 písm. a) zákona; důvody jeho rozhodnutí tedy nelze považovat za účelové, jak žalobce namítá.

Žalobce v žalobě dále poukázal na to, že mu žalovaný přípisem ze dne 27.7.2012 a následně i v napadeném rozhodnutí vytýkal tzv. vady návrhu na registraci (věk jednoho ze členů přípravného výboru - Petra Hynka, nar. 23.10.2007, a chybějící názvy dalších vnitřních orgánů občanského sdružení ustanovovaných podle čl. II odst. 4 stanov). Žalobce v žalobě dovozoval, že ale návrh na registraci namítanými netrpěl a konstatoval, že uvedené údajné vady návrhu nebyly právním důvodem odmítnutí registrace. Z obsahu správního spisu vyplývá, že žalovaný sice přípisem ze dne 27.7.2012 s odkazem na ust. § 7 odst. 2 zákona č. 83/1990 Sb. (které stanovilo, že *nemá-li návrh náležitosti podle § 6 odst. 2 a 4 (anebo jsou-li údaje v něm neúplné nebo nepřesné), ministerstvo na to přípravný výbor bezodkladně, nejpozději do 5 dnů od doručení návrhu, upozorní s tím, že dokud tyto vady nebudou odstraněny, řízení o registraci nebude zahájeno*) požadoval po žalobci odstranění vad návrhu na registraci, nicméně po reakci právního zástupce žalobce, který s existencí vad návrhu nesouhlasil, přípisem ze dne 28.8.2012 oznámil žalobci s odkazem na ust. § 7 odst. 3 zákona č. 83/1990 Sb. (dle něhož *řízení o registraci je zahájeno dnem, kdy ministerstvu došel návrh, který nemá vady uvedené v odstavci 2. O dni zahájení ministerstvo bezodkladně vyrozumí zmocněnce přípravného výboru*), že řízení o registraci bylo dnem 23.7.2012 (tj. dnem podání návrhu) zahájeno. Byť žalovaný i v odůvodnění napadeného rozhodnutí na svých výtkách ohledně vad návrhu na registraci setrval, nebyly (a ani nemohly být) tyto vytýkané vady důvodem, pro který žalovaný registraci předmětného občanského sdružení odmítl. Žalobce v žalobě nenamítá, že by jeho návrh na registraci vytýkanými vadami trpěl a netvrdí, že proto řízení ve smyslu § 7 odst. 2 zákona č. 83/1990 Sb. nebylo zahájeno. Soud, který je vázán rozsahem žalobních námitek, neshledal důvod k tomu, aby se k vytýkaným vadám návrhu na registraci vyjadřoval za situace, kdy žalobce v žalobě dovozuje, že jeho návrh žalovaným tvrzené vady nevykazoval a kdy žalovaný registraci občanského sdružení odmítl z důvodu, který s vytýkanými vadami návrhu nesouvisí.

Protože soud neshledal žalobu důvodnou, zamítl ji dle § 78 odst. 7 s.ř.s.

O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. tak, že žádný z účastníků řízení nemá právo na jejich náhradu, neboť žalobce neměl ve věci úspěch a úspěšnému žalovanému náklady řízení před soudem nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na

sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 4. srpna 2016

JUDr. Eva Pechová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Sylvie Kosková